

ERRATUM KYNOLOGISCHE KENNIS 1, 1^E DRUK

Bij het realiseren van een tweede druk zijn een aantal inconsequenties, onregelmatigheden enz. aan het licht gekomen, mede dankzij de oplettendheid van een aantal lezers. Wij danken hen – m.n. de heer Robert van der Molen – voor hun opmerkzaamheid.

In het gehele boek is de opmaak aangepast. Daarnaast zijn alle merknamen verwijderd. Ook grammaticale foutjes en tekstfoutjes zijn hersteld.

Hieronder volgen slechts de punten welke inhoudelijk afwijken van de eerste druk. Bij de onderstreepte delen is tekst weggehaald, toegevoegd en/of aangepast.

Hoofdstuk 1 – Genetica

p. 14:

verschillen. Zij specialiseren in botcellen, niercellen, huidcellen enz. Hoe hoger op de evolutieladder een dier staat, hoe meer specialisatie er zal plaatsvinden.

Als een cel specialiseert, sluit hij in feite een groot gedeelte van de erfelijke informatie af. Alleen de informatie die de cel nodig heeft, zal nog toegankelijk blijven. Dus de

p. 16

onderscheiden trek- en glijdraden. De trekdraden hechten zich aan het midden van een chromosoom vast, het centromeer en gaan aan de chromosomen trekken.

p. 17

staan met elk 1n chromosomen, dus de helft van het oorspronkelijke aantal.

p. 18

Opm.: In het schema is het eerste woord mitose verandert in meiose.

Tevens is N chromosomen verandert in 1n chromosomen.

p. 20

Ook Hugo de Vries, Thomas Hunt Morgan (onderzoek met fruitvliegjes), Avery, Crick & Watson (zij ontdekten het DNA = desoxyribosenucleïnezuur (acid)) hebben een rol gespeeld in het ontdekken van wetmatigheden in de erfelijkheid.

p. 21

veroorzaakt kán worden door een tekort aan foliumzuur (= Vit. B11) is bijv. een open ruggetje, open verhemelte, hazenlip, knikstaartje. (Net als bij mensen kan de kans daarop verkleind worden door te zorgen voor extra foliumzuur voor de dracht of tijdens de dracht. Foliumzuur zit bijv. in bladgroenten en diverse gisten.)

p. 22

- **somatische mutatie:** deze is niet erfelijk want de mutatie betreft niet de gameten maar bepaalde lichaamcellen. Op die plek zit er een afwijking bijv. een zwarte vlek op een gele vacht.

p. 23

Een apart chromosomenpaar worden gevormd door het X- en het Y-chromosoom. Zij zijn de **geslachtschromosomen**. De andere chromosomen (76) noemen we **autosomen**.

p. 24

bijvoorbeeld het gen dat de hoeveelheid wit bij een hond bepaalt. De letter die dat gen krijgt, is de S van "solid colour". We zien dan dat er vier allelen zijn:

Opm.: de allelen s^i , s^p en s^w moeten met een kleine letter i.p.v. een hoofdletter.

p. 25

We spreken over de letters P en F waarbij P staat voor parentes (= ouders) oftewel de 1^e generatie en waarbij F staat voor filium (= kind).

p. 28

We kruisen een hond met lang haar met een hond met kort haar. We weten dat kort haar dominant is en die krijgt dus de hoofdletter (in dit geval S) en lang haar is recessief en krijgt de kleine letter (dus s van short hair).

Opm.: Vanaf het kopje "**Dihybride kruising**" tot het kopje "**Intermediaire overerving**" op pag. 32 is in de voorbeelden geheel gekleurd vervangen door kortharig (en daarmee de letter T door de letter S) en gevlekt is vervangen door langharig (en daarmee de letter t door de letter s)

Hoofdstuk 2 – Voortplanting

p. 43

Opm.: Onder punt 5 in de tabel bij de reu is de tekst geheel aangepast:

5. De **prostaat** is één van de drie accessoire geslachtsklieren. Bij andere dieren onderscheiden we verschillende klieren nl.:
- Cowperse klier: levert bij diverse diersoorten het voorvocht
  - Prostaatklier: levert fructose en extra vocht
  - Zaadblaas: produceert bij diverse diersoorten een soort van gelei
- Bij de hond vervult de prostaat (in feite is de prostaat bij de hond een versmelting van deze 3 klieren) deze functies.

p. 44

Opm.: Onder het kopje teef in de tabel, punt 7:

7. De clitoris heeft – voor zover men weet – bij honden geen echte functie bij de voortplanting.

Bij de HVK onder punt 1:

- bij de *teef* stimuleert het de vorming van follikels (follikelcellen waarin enkele cellen tot rijping komen)

p. 45

Onder punt 2:

1. samen met **prolactine** (dat geproduceerd wordt in de hypofysevoorkwab of HVK) te zorgen voor de uitgroei van de melkklieren.
4. het **niet** ontvankelijk maken van de baarmoeder voor **oxytocine**, een hormoon dat geproduceerd wordt door de hypofyseachterkwab en het samentrekken van de baarmoederwand stimuleert.

p. 48

Alle celmembranen lossen op maar één membraan vormt een soort helm, waaronder zich een soort vacuole bevindt. We noemen dat de **kopkap**.

p. 49

- de zaadstreng kan te kort zijn.
  - o een fysiologische zoutoplossing of gewoon leidingwater waarmee de penis gespoeld kan worden

p. 51

weefsel bevat meerdere soorten klieren waaronder klieren die hormonen kunnen produceren.

p. 52

De teef maakt in het foetale stadium al alle primitieve eicellen aan. Dus alle eicellen zijn al aanwezig bij de geboorte.

p. 56

progesteronconcentratie in het bloed. In het volgende voorbeeldschema betekenen de waarden:

p. 61

De pup krijgt geen antistoffen (dit zijn eiwitten) binnen tijdens de dracht, wel na de geboorte bij de eerste melk die de pup bij de moeder drinkt: dit noemen we het **colostrum** of de **biest**. Deze is rijk aan voedingsstoffen en antistoffen. Het is belangrijk dat de pup binnen 48 uur hiervan drinkt, omdat dan alle antistoffen (**globulines**) nog onveranderd door de darmwand opgenomen kunnen worden in het bloed. Na 48 uur sluit de darmwand zich als het ware af. Wanneer je de pup binnen die 48 uur kunstmelk geeft, bestaat de kans op fatale afweerreacties.

p. 63

naar binnen te gaan en de baarmoederhals te prikkelen of door een pup aan de tepels te laten sabbelen. Deze prikkeling veroorzaakt een toename van de oxytocine.

p. 65

1. te weinig aanmaak van oxytocine; men kan dan een synthetisch oxytocine spuiten of een homeopathisch middel toedienen maar bij oxytocine moet men uitkijken dat de dosering niet te hoog is omdat de baarmoeder dan zo sterk samentrekt dat het vaak leidt tot pupsterfte in de baarmoeder. Het toedienen van oxytocine is een behandeling voorbehouden aan de dierenarts.

p. 67

Onder punt 2:

- oxytocine, maar niet te lang geven
- een homeopathisch middel dat de baarmoeder schoonmaakt en laat krimpen en tevens zorgt voor het schieten van de melk; dit heeft dezelfde werking als oxytocine, maar wat milder

---

Hoofdstuk 3 – Voedingsleer

p. 73

Het **vet** van het prooidier leverde energie, terwijl de in vet oplosbare vitaminen ook beschikbaar kwamen, eveneens mineralen en sporenelementen. Het skelet zorgde voor de calcium/fosforleverantie, terwijl bindweefsel, orgaanweefsel en huid en haar, voor de benodigde ruwvezel zorgden.

p. 74

die de carnivoor – en dus ook de hond – bijna niet bezit. Een plantencel bevat echter wel belangrijke voedingsstoffen, zoals bepaalde vitaminen.

p. 77

Eiwitmoleculen zijn zeer groot. Van hun bouwstenen, de aminozuren, zijn 20 verschillende bekend waarmee een ontelbaar aantal eiwitten kan worden samengesteld.

p. 78

Een aantal zwavelhoudende aminozuren vormt bij omzetting H₂S-gas (waterstofsulfide), beter bekend als de rotte eierenlucht.

p. 80

C. Aandeel eiwit

Het totaalaandeel van het eiwit met betrekking tot de energieopbrengst in het voer mag niet meer zijn dan $\pm 30\%$ (gemiddeld is een percentage van 25% een prima aandeel)

p. 80-81

bijschildklier is een hormoonklier die het gehalte calcium meet in het bloed. Is dat te laag, dan wordt het parathormoon geproduceerd. Dit hormoon onttrekt calcium uit de botten. Is dat niet voldoende aanwezig in het voer dan moet het elders worden gehaald

p. 83

De stikstofbasen worden benut om weer “lichaamseigen nucleïnezuren” op te bouwen (zoals bij een celdeling). De eventuele overtollige stikstofbasen worden verder afgebroken tot koolzuurgas, water, energie en urinezuur.

p. 84

- **galactose:** voor fokkers geen onbekende, ook al zijn ze het zich misschien niet altijd bewust. Galactose (onderdeel van melksuiker) is namelijk een bestanddeel van de moedermelk vervangende producten.

p. 85

- **lactose:** één van de weinige dierlijke koolhydraten en het komt voor in melk en melkproducten. Lactose wordt verteerd door het enzym **lactase**, die het omzet tot een glucose- en galactosemolecuul.

darm. Deze heeft de hond bijna niet. Wanneer koolhydraten (zetmeelachtige producten, groenten, vruchten) gekookt, fijngehakt en/of gemalen worden, kunnen de goede voedingsstoffen die in de plantencellen zitten toch door de hond benut worden.

p. 86

Opm.: in het kader:

Sucrose/saccharose	= rietsuiker, bietsuiker
Lactose	= melksuiker
Glucose	= druivensuiker
Fructose	= vruchtensuiker
Galactose	= melksuiker

p. 87

Onder B:

nare eigenschap heeft dat het vele malen meer water aan zich bindt dan glycogeen. Vandaar dat het lichaam het als glycogeen opslaat.

Er is geen echte norm m.b.t. het procentuele aandeel koolhydraten in het voer. Heel kort door de bocht wordt vaak aangegeven dat het aandeel circa 50% is. Maar als leidraad wordt

p. 88

- arachidonzuur

p. 89

omdat dat snel ranzig wordt. Naar nu blijkt kan de hond uit linolzuur en vitamine B6 als katalysator de andere twee aanmaken.

De *onverzadigde vetzuren* (plantaardige oliën) zijn belangrijk voor tal van processen zoals:

- verbranding van vetten
- bevordering van een gezonde huid en vacht

p. 91

- ze zijn de bouwstenen (m.n. het arachidonzuur is een vitaal onderdeel voor de vorming) van het hormoon prostaglandines, dat zorgt voor het verval van het gele lichaam in de met-oestrus.

p. 92

In principe zijn er in kant-en-klaar voer voldoende vitaminen aanwezig, maar er kan tijdens de opslag wel verlies optreden (met name B1, A, E, en K zijn hiervoor gevoelig).

p. 93

Onder de vijfde opsommingspunt:

pyridoxine in terugvindt, zijn o.a. bruine rijst, gist, lever, nieren, bruin brood, tarwekiemen, sojabonen.

p. 94

Opm.: De vitaminen B15 en B17 zijn volledig weggehaald.

p. 95

Aangezien de hond plantaardig voedsel slecht verteert vanwege de cellulose, produceert de volwassen hond vitamine C zelf.

p. 98

Een uitzondering is naar men beweert de Sabueso Español (Spaanse brak): deze kan het langer zonder water uithouden (slaat water op in lever).

p. 100

- *Aardappelen:* (let op de zgn. pitten i.v.m. de aanwezigheid van blauwzuur)

p. 101

Opm.: In de tabel onder het kopje Droogvoer is de tekst als volgt aangepast:

- *geëxpandeerde/
geëxtrudeerde
brokken*
- *pellets*
- *geperste brokken*
- *diners*

p. 106

Samuel Brody heeft hiervoor een formule gevonden, nl. $Q = 70,4 \times W^{0,73}$ (later: $W^{0,75}$ = metabolisch gewicht) waarbij W het gewicht van de hond is.

p. 113

In het kader m.b.t. de lever het 2^e opsommingspunt:

- Opslag van glycogeen

Hoofdstuk 4 – Gezondheidsleer

p. 128

De meeste ziekteverwekkers zijn parasieten, d.w.z. organismen die leven ten koste van andere organismen. Sommige maken gebruik van een tussengastheer (die hier meestal geen

p. 129

Opm.: de tekst is als volgt aangepast:

- bacteriën t.w.: ziekte van Weil: → veroorzaker:
(= leptospirose) leptospira icterohaemorrhagica
leptospira canicola

p. 130 en 131

Toxocara canis:

p. 133 t/m 138 (Opm.: De overzichten van de wormen in het kort na elke beschrijving zijn aangepast:)

p. 133

De spoelworm in het kort:

Gastheer	Hond, vos, wolf, ...
Tussengastheer	Geen, wel paratenische gastheren mogelijk (muizen, ...)
Besmetting	Oraal, baarmoederlijk en moedermelk
Waar?	volwassen wormen in de dunne darm larven in lever en longen
Besmettingsgraad	Het is de meest voorkomende worm bij honden: pups: tot >95% jonge dieren: 50-80% volwassen: < 50%
Grootte	9 - 17 cm

p. 134

ben altijd een tussengastheer nodig. Dit stadia bij de tussengastheer noemde men de **blaasworm**.

p. 135

De lintworm in het kort:

Gastheer	hond, kat, vos, mens
Tussengastheer	vlooien, luizen
Besmetting	opeten van een geïnfecteerde vlo of luis, dus NIET via beten
Waar?	laatste deel dunne darm
Besmettingsgraad	loopt samen op met dat van de vlo (vnl. voorjaar - zomer)
Symptomen	pups: matig indien massale besmetting volwassen: weinig of geen
Grootte	20 - 80 cm of nog groter

p. 136

De haakwormen in het kort:

	Ancylostoma caninum	Uncinaria stenocephala
Gastheer	hond, vos	hond, vos
Tussengastheer	geen, wel paratenische gastheren zoals knaagdieren	geen
Besmetting	percutaan, moedermelk, (baarmoederlijk)	oraal, zelden percutaan
Waar?	dunne darm	dunne darm
Besmettingsgraad	veelal in de warmere streken van Europa	aangepast aan koudere streken (tot zelfs op de noordpool) hoge besmettingsgraad bij kennels, jachthonden en plattelandshonden lagere besmettingsgraad bij stads- en zwerfhonden
Symptomen	pups: erg volwassen: mild	mild
Grootte	1-2 cm	0,5-1 cm

p. 137

De hartworm in het kort:

Gastheer	hond, vos
Tussengastheer	moskiet
Besmetting	door een steek van een besmette moskiet
Waar?	bloedvatstelsel, m.n. de rechter hartkamer
Besmettingsgraad	nu nog relatief zeldzaam bij de huishond maar vormt een risico voor alle leeftijden
Symptomen	pups: matig tot zeer ernstig volwassen: matig tot zeer ernstig
Grootte	10-30 cm

p. 138

De zweepworm in het kort:

Gastheer	hond, vos
Tussengastheer	geen
Besmetting	oraal
Waar?	dikke en blinde darm, soms in achterste deel dunne darm en rectum
Besmettingsgraad	komt relatief weinig voor bij de huishond frequent in kennels (tot 80%) vormt een risico voor alle leeftijden
Symptomen	pups: matig tot ernstig volwassen: mild, mogelijk een allergische reactie
Afmetingen	4-8 cm

p. 142

Onder **Demacentor reticulatus**:

Babesia (= veroorzaker van **babesiosis**, ook piroplasmosis genoemd).

p. 143

Opm.: Onder b. schurftmijten naast de afbeelding:
en schilferachtige (bij de hond ook kale) huid.

p. 144

goede middelen tegen schurftmijt, bijvoorbeeld shampoos en andere middelen om de hond mee te wassen. Gebruik sommige schurftmiddelen nooit bij een collie-achtige of een witte hond, die kunnen er niet tegen.

Opm. onder Demodex:

herhalen. De hond kan met diverse middelen tegen demodex één of twee keer per week helemaal gewassen worden of hij wordt iedere dag voor een derde gedeelte gewassen.

p. 145

- **Trichodectes canis** (de bijtende-of vachtluis)
- **Linognathus setosus** (de zuigende-of bloedluis)

p. 148

Deze ziekte geeft in een nest soms sterfte zonder verschijnselen. Na de ziekte kan er via een allergische reactie een vreemd oog ontstaan maar dat gaat vanzelf over.

p. 149

Rabiës of **hondsdolheid** is een virusinfectie van het type neurotroop-virus, waarvoor een aangifteplicht geldt, zodat besmette dieren onmiddellijk kunnen worden geïsoleerd en gedood.

dieren moet de mens direct behandeld worden. Hierbij geldt dat elke minuut kostbaar is. De diagnose kan alleen gesteld worden door onderzoek op de hersenen (dus bij een dood dier).

Opm.: Bij de stadia zijn de volgende correcties toegepast:

1^e stadium: melancholicum is weggehaald

3^e stadium: paralyticum (sloom, verlammingen) is vervangen door verlammingen

p. 150

Er zijn verschillende soorten bacteriën, te onderscheiden naar hun vorm zoals:

p. 151

Onder punt 1:

De behandeling bestaat uit een antibioticakuur (penicilline). Echter ook nu geldt: voorkomen is beter dan genezen dus vaccineren.

p. 154

- 5 à 6 weken: de pupenting van hondenziekte, puppie-parvo (geïmmobiliseerd) en para-influenza

---

Hoofdstuk 5 – Verzorging

Geen correcties

Hoofdstuk 6 – Gedrag

Geen correcties

Hoofdstuk 7 - Structuur

p. 203 Onderaan toegevoegd:

Omdat het Kynologisch Reglement onderhevig is aan veranderingen, is er in dit boek voor gekozen alleen aan te geven waarover de diverse hoofdstukken handelen en de tekst niet in een verkorte versie weer te geven.

Hoofdstuk 8 – Wetgeving

p. 214

Opm.: onder **Besluit inzake het houden van een Waak- of Heemhond**

In de geschiedenis had vooral de adel waakhonden; daar was natuurlijk ook het meeste te bewaken.

Hoofdstuk 9 - Rassenkennis

Geen correcties

Hoofdstuk 10 - Terminologie

Geen correcties